

Over de doorstroomtoets, hoe zit het nu écht?

Er wordt veel beweerd over de doorstroomtoets. In deze factsheet laten we voor 4 stellingen zien hoe het écht zit.



“Het doorstroomtoetsadvies geeft een compleet beeld van de leerling.”



“Het toetsadvies geeft richting, niet de doorslag.”

Het resultaat van de doorstroomtoets is waardevolle input voor het schooladvies. Maar een toets is maar een toets; ze geeft nooit een totaalbeeld van de werkelijkheid. In de huidige doorstroomtoets worden alleen de verplichte onderdelen rekenen, taalverzorging en lezen getoetst; uit onderzoek blijkt namelijk dat rekenen en begrijpend lezen de sterkste voorspellers zijn voor hoe leerlingen straks presteren in het VO. Andere vaardigheden zoals creativiteit, motivatie en sociale vaardigheden weegt de school.

Scholen hebben in de 8 jaar dat leerlingen op school zitten al veel beelden en data verzameld. Het is aan hen om alle beschikbare informatie zorgvuldig te wegen en in het schooladvies samen te laten komen. Het schooladvies is leidend; er vindt alleen bijstelling plaats als het doorstroomtoetsadvies hoger is dan het schooladvies.

☞ **“De doorstroomtoets is een puzzelstukje, het schooladvies de hele puzzel.”**



“Leerlingen worden met elkaar vergeleken”.



“De doorstroomtoets vergelijkt leerlingen niet met elkaar, maar met een vaste landelijke norm”.

Het resultaat van de doorstroomtoets hangt niet af van hoe andere leerlingen scoren. De doorstroomtoets gebruikt de referentieniveaus (1F, 1S, 2F) als maatstaf; dat zijn landelijke afspraken over wat leerlingen aan het eind van de basisschool moeten kunnen in taal en rekenen. Elke leerling wordt beoordeeld op de eigen vaardigheden ten opzichte van die inhoudelijke lat. En dus niet op basis van hoe klasgenoten het doen. Er is dan ook geen sprake van een relatieve normering.

☞ **“De toets kijkt naar de individuele leerling, niet naar de hele klas”.**



“Het percentage leerlingen dat naar vwo, havo of vmbo gaat, ligt al vast. Er is maar een beperkt aantal plekken per niveau beschikbaar. Het toetsadvies hangt dan ook af van hoe andere leerlingen de toets maken. Iemand anders kan namelijk jouw plek innemen”.



“Leerlingen krijgen het advies dat bij hen past”.

De doorstroomtoets kijkt alleen naar de leerling zelf en legt dat naast een landelijke norm, gebaseerd op het referentiekader Taal en Rekenen. Toetsadviezen worden dan ook niet beïnvloed door de prestaties van anderen. Er is geen maximumaantal plekken per niveau, noch een vooraf vastgestelde verdeling van scores of schooladviezen. Leerlingen krijgen het advies dat past bij hun prestaties.

Over de jaren heen blijft de verdeling van adviezen wel redelijk stabiel. Dat komt doordat elke groep leerlingen in groep 8 (het “cohort”) elk jaar gemiddeld ongeveer hetzelfde vaardigheidsniveau heeft. De stabiliteit in de verdeling komt dan ook uit de populatie leerlingen zelf, niet uit de manier waarop de toets genormeerd wordt.

☞ **“Niemand kan de plek van een ander inpikken”.**



“De doorstroomtoets is zo gemaakt dat de uitslag altijd een normaal verdeling laat zien. Daarmee is de verdeling van adviezen vooraf bepaald”.



“Een normaal verdeling ontstaat vanzelf in een grote groep, ook bij eigenschappen die niets met toetsen te maken hebben, zoals lengte of schoenmaat”.

Dat zien we dus óók terug bij toetsresultaten. De meeste leerlingen zitten rond het gemiddelde, minder leerlingen scoren heel hoog of heel laag. Dat zegt iets over de populatie, niet over de manier waarop de toets is ingericht. De toets is juist zo ontworpen dat hij voor alle niveaus goed kan meten. Daarom bevat hij zowel makkelijke als moeilijke vragen. Er wordt dus niet gestuurd op een bepaalde verdeling; de verdeling is een natuurlijk gevolg van verschillen tussen leerlingen.

☞ **“De toets meet, de verdeling ontstaat”.**

